

СИНТАКСИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ НОВЕЛ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА: ПОЕТИКА ГРАМАТИЧНИХ СТРУКТУР

Т. П. Беценко

*Сумський державний педагогічний університету імені А. С. Макаренка;
кафедра української мови; 40002, м. Суми, вул. Роменська, 87*

У статті подана спроба проспостерігати за стильовими та стилістичними домінантами творчої манери новеліста. Увага зосереджена на аналізові синтаксичної організації творів митця. Запропоновано огляд ключових ознак, характерних для синтаксису новел художника слова. З'ясовано в загальних рисах стилістичний потенціал синтаксичних структур.

Ключові слова: ідіостиль, ідіолект, синтаксис художньої мови, стилістичні засоби синтаксису, поезика синтаксичних структур.

Стиль новели вимагає особливої організації текстового матеріалу. Специфіка мовнообразного континууму відчутна на синтаксичному рівні – найвищому в ієрархії системи мови. Тому, щоб пізнати ідіолект митця, – спосіб мислення та особливості формулювання думки, треба звернути увагу на синтаксичне впорядкування його творів. Синтаксична організація тексту – це форма, в яку втілена думка, загальна ого модель. Зрозуміти природу ідіостилію митця – означає пізнати специфіку його комунікативності, тобто зрозуміти способи, засоби формування та матеріального втілення думки у висловленні. Це можна досягнути лише на прикладі аналізу синтаксичних структур, які використовує митець, що не так легко здійснити. Разом з тим синтаксис – категорія стилістична у художньому тексті. Встановити стилістичну роль синтаксичних структур у художньому втіленні – одне з найскладніших та найактуальніших завдань стилістики. Проблемам стилістичного синтаксису (теоретичним та практичним аспектам) присвячено відносно небагато праць в українському мовознавстві (В. Кононенко, С. Єрмоленко, Л. Козловська, М. Крупа, Л. Голоюх, Т. Беценко, С. Бирик, Л. Мялковська та ін.). Теоретичні питання стилістичного синтаксису розглядали С. Я. Єрмоленко та В. І. Кононенко. З огляду на вищевикладене **актуальність** теми наукового дослідження вбачаємо у потребі подальшої розбудови галузі синтаксичної стилістики на прикладі спостереження та опису синтаксичної організації національно-мовної спадщини художників слова.

В. Стефанік в когорті українських митців постав як самобутній і сильний новеліст, кожне його висловлення – чітке та карбоване, точне і вичерпне. Синтаксис новелістики В. Стефаніка, на нашу думку, – простий і водночас образно-мотивований; думка подана лаконічно, сформу-

льована конкретно та містко. Мовнообразні форми, актуалізовані митцем, покликані передати трагізм та надривність зображуваного.

Літературознавчий аспект дослідження художньої спадщини В. Стефаніка репрезентовано у працях багатьох дослідників (І. Андрусяк, Д. Барабаш, Є. Баран, В. Барчук, М. Басараб, Т. Бойко, І. Букса, О. Бутенко, М. Васильчук, Я. Гоян, А. Градовський, Р. Гром'як, З. Гузар, І. Дробот, Д. Єсипенко, В. Зубович, Л. Кіліченко, Г. Клочек, С. Копчак, В. Костюк, М. Коцюбинська, Л. Круль, Ю. Кузнецов, М. Кучинський, Н. Лисенко, Т. Литвин, С. Микуш, Р. Мовчан, Р. Піхманець, В. Полек, С. Процюк, Ф. Погребенник, О. Слоньовська, О. Солевей, Г. Софійчук, І. Руснак, М. Ткачук, М. Федунь, С. Хороб, Н. Шумило, Н. Яцків та ін.).

Мовотворчість В. Стефаніка також була об'єктом наукових студій. Різномірний лінгвістичний аналіз творів письменника засвідчено у розвідках В. Кононенка, С. Єрмоленко, В. Грещука, П. Білоусенка, М. Голянич, А. Зеленька, О. Демської, Л. Мацько, М. Скаба, З. Сікорської, І. Кобилянського, М. Кобилянської, Н. Журавльової, Н. Бабич. Мову творів митця досліджували М. Антонович, Я. Баран, Д. Бондаренко, У. Буграк, Я. Вакалюк, А. Височина, Г. Грицик, Р. Гром'як, Л. Дорошко, Т. Євтушенко, З. Каспришин, Т. Крупеньова, О. Казанова, Т. Кучер, М. Лесюк та ін. Синтаксичні особливості ідіостилю художника слова були предметом аналізу таких учених, як Н. Грицик, С. Єрмоленко, А. Загнітко, А. Іванова, М. Ковальчук, Д. Бондаренко, В. Кононенко, Н. Тишківська та ін. Увагу привертала порівняльні конструкції (Д. Бондаренко, А. Іванова), емоційно-експресивні синтаксичні одиниці (Н. Грицик, М. Ковальчук, В. Кононенко), невласне-пряма мова (Н. Тишківська) в стильовій системі творів В. Стефаніка.

Вважаємо, потребує подальшого опису синтаксична організація новел письменника. Адже в історії української літератури та мови В. Стефанік виступив як класик жанру, як визначний майстер-новеліст. Проте специфіка ідіостилю письменника ще недостатньо вивчена.

Мета розвідки – виявити та описати характерні для новелістики Василя Стефаніка синтаксичні засоби, що формують стильову манеру митця і водночас забезпечують художньо-образну інтенсифікацію оповіді.

Завдання дослідження полягає в тому, щоб схарактеризувати визначальні риси синтаксичної організації новелістики Василя Стефаніка.

Спостереження за специфікою синтаксичної стилесистеми Стефаніка-новеліста дають підстави окреслити складники та встановити ознаки його ідіотворчості, що буде з'ясовано нижче.

1. Стиль новели вимагає максимально чіткого та ємнісного викладу думки. Новелі як невеликому епічному творові, в якому висвітлюється незвичайна подія або переживання, настрої персонажа, притаманні лаконізм, економність мовних засобів, точність слововираження та ви-

користання зображувально-виражальних форм. Талант новеліста полягає у вмінні знайти чи створити таку конструкцію, слово, образний засіб, які б максимально об'ємно передавали інформацію шляхом активізації мінімальної кількості одиниць. Вроджений дар Стефананика-новеліста органічно поєднується з вимогами обраного жанру. Синтаксичні конструкції, що їх використовує митець, за будовою – прості структури або складні, проте, хоч і поширені, однак не обтяжені другорядними членами речення. Відтак текст легко сегментується та сприймається читачем, виклад оповіді не губиться. Домінування простих поширених неускладнених речень забезпечує вичерпність поданої інформації. Наприклад: “Лесиха повиносила все з хати до сусідів” [18, с. 42], “Небо дрожало разом зі звіздами. Одна впала з неба. Лесиха перехрестилася” [18, с. 43]. Підтримують стиль новелістичного викладу частовживані як непоширені, так і поширені структури, ускладнені й неускладнені: “Семен іще мовчав” [18, с. 48], “У Романихи заслабла корова” [18, с. 53], “Пахло від неї слабістю і болем страшним, аж німим” [18, с. 53], “Замкнула очі” [18, с. 52], “Дівчата злізли з печі” [18, с. 57], “Не раз ранком, іще перед сходом сонця, їхав Іван у поле пільною доріжкою” [18, с. 59].

Характерні для ідіолекту В. Стефананика речення (поширені та непоширені) з одним присудком у формі 3 особи множини чи однини минулого часу (з опущеним підметом): “Пішли” [18, с. 35], “Спускалися в долину до ріки” [18, с. 57], “Переходили ліс” [18, с. 35], “Заснув” [18, с. 141], “І побіг з мішком на плечах. Але жінка з хлопцями доганяла. Вже перед самою коршмою хапнула за мішок” [18, с. 40], “На ніч лягла з дітьми спати в городі, у бур'янах” [18, с. 42], “І вдарила Леся по лиці” [18, с. 41]. Це водночас і засіб економії мовних одиниць, і засіб концентрації уваги на повідомлюваному.

Часто автор вдається до використання речень (простих чи складних) з кількома присудками в аналогічній формі: “Врешті ляг на землю і скинув киптар” [18, с. 41], “І лежав, і свистав завзято” [18, с. 42], “Підняла голову, глянула у вікно” [18, с. 46], “Вернувся і пішов до моста” [18, с. 58], “Вступив уже у воду по кістки та й задеревів” [18, с. 58], “Над самою рікою не міг поволі йти, але побіг і лишив Гандзуню” [18, с. 57], “Йшов довго лугами та став на горі” [18, с. 57], “Одного вечора прийшов Гриць до хати зварив дітям бараболі, посолив та й кинув на піч...” [18, с. 57]. Вертикальне та горизонтальне поєднання таких речень у тексті забезпечує створення напруги оповіді, драматизму зображуваного, сприяє вибудуванню композиції та розгортанню сюжету. Це своєрідний прийом лаконізму висловлення, що пришвидшує кульмінацію, пор.:

Притулив лице до шибки, та й сльози по вікні спливли.

Виходив із людьми. На вулиці лишився сам.

Сів під мур. Тайстру поклав на коліна [18, с. 38].

Отже, домінування простих речень – поширених і непоширених,

мінімально ускладнених та неускладнених мотивоване вимогами жанру і є показником мовної майстерності Стефаніка-новеліста. Помітне відчуття митцем фрази, висловлення, місткого конструювання синтаксичної мовної одиниці. Обрані письменником мовні форми забезпечують довершеність у передачі змісту.

2. Для ідіолекту В. Стефаніка характерним є уживання порівняльних конструкцій. Порівняльні структури спостережені в реченні у препозиції (“Ніби я знаю, куда вночі єї провадити?” [18, с. 140]), інтерпозиції (“Доньки, як зазулі, до неї говорили” [36], “Від заходу било на них світло, як від червоного каменя, тверде і стале” [34], “Віконце червоніло, як свіжа рана, і ляло кров на хатчину” [18, с. 99], “Ноги делькотіли, як підвіяні, і шпоталися” [18, с. 39]) та постпозиції (“Звізди мерехтіли, як золоті чічки на гладкім залізнім тоці” [18, с. 36], “І пани, як заяці, висувалися” [18, 89], “Увалить му ноги, як псові, аби тегав за собою” [18, с. 41]). Митець вдається до порівняльних структур як однокомпонентних (“Ноги, синку, як коновки, набриніли...” [18, с. 72], “Не далекі ваші гони, кості, як мечі, із шкіри вілазе” [18, с. 73], “... а рот уже розхилився, як ворота” [18, с. 49], “Станеш насеред церкви, як сновида” [18, с. 49]), так і багатокомпонентних, поширених (“Та й махаєш головов, як конина на сонце, та й пускаєш нитки слини, як павук, такі тоненькі...” [18, с. 49], “Згори кінь виглядав, як би Іван його повісив на нашильнику за якусь велику провину, а ліва рука Івана обвивалася сітею синіх жил, як ланцюгом із синьої сталі” [18, с. 59]). Художньою виразовістю відзначаються порівняльні конструкції, що їх автор актуалізує в кінці речення. У таких випадках досягається їх логічне виділення – виникає смисловий та образно-емоційний, естетичний акцент (“В стайні запанував тяжкий відпочинок, що по утомі зораних ланів паде на стайню, як тяжкий камінь” [18, с. 95], “Ти зійшов, старигане, на діточий розум, та лиши дитину в супокою, не підкидай ним, як гарбузом” [18, с. 46], “Взяла мішок на плечі та й поволіклася додому з дітьми, як пришиблена курка” [42], “Потім упала на солому і розтяглася, як струнва” [18, с. 55]).

Вагомим стилістичним прийомом у виразовому плані є використання повторюваних та парцельованих розгорнутих порівняльних конструкцій: “Сльози падали, як дощ. Як раптовий, падали, що нараз пуститься, та й незабавки ужметься” [18, с. 37], “Заплакала за мною хата. Як дитина за мамов – так заплакала” [18, с. 33]. У таких випадках увага мимоволі переноситься на порівняльний зворот та об’єкт порівняння.

Часто на основі порівняння (навколо нього) вибудовується-розгортається в образному ключі думка: “Очі його горіли, як грань від червоних язичків, що тисячами вогників розбігалися по тілі і смажили його на вуголь. Ті язички, як блискавки, літали по всіх жилах і верталися до очей” [18, с. 98].

Поширені у новелах порівняльні речення: “Аби так моїм ворогам конати, як мені було із своєї хати віступати!” [18, с. 32], “Розглядалася

по стаєнці, як би прощалася з кожним кутом” [18, с. 55], “Так тяжко дихала, як би десь глибоко в землі душилися тисячі людей” [18, с. 95]. Часто автор вдається до моделювання конструкцій з діалектним порівняльним сполучником як + частка би.

Національно-канонічним вважаємо використаний автором прийом заперечного порівняння, що пов’язує мовотворчість митця з народнопоетичною традицією: “Сільський богач Андрій Курочка сидів коло стола і обідав, – не обідав, а давився кожним куснем” [18, с. 86], “Через маленьке віконце гляділа на нього осіння ніч. Десь то і не ніч, але чорна жура, що голосила по вуглах хати і дивилася на нього сивавим немилосердним оком” [18, с. 87], “... О, він іде городом курочки – не йде, а скрадається під стодолу” [18, с. 88], “Не ніс, але біг до жида і все обзирався” [18, с. 40]. Фольклорні моделі порівняльних конструкцій слугують показниками національно-мовного світогляду митця, є естетичними знаками словесно-образної етнокультури.

3. Поетику викладу створюють повторювані одиниці. Як відомо, повтор виступає стилістичною синтаксичною фігурою, що твориться спеціальним нагромадженням окремих мовних елементів у вигляді повторного їх використання. Наприклад: “Купить корову, та й здожне, купить свиню, та й решетину дістане” [18, с. 31], “Пив, а пив, а пив; пропив букату поля, пропив город, а тепер хату продав” [18, с. 31], “Будеш бідити змалку, а потім підеш у мамки жидам та й знов меш бідити” [18, с. 58].

Автор актуалізує повтори у мікроконтексті (у висловленні): “Камінь, вода – не я тебе буду, небого, пошивати. Камінь, – аби камінь, та й розпук би си із желю!” [18, с. 32], “Лиш хочу встати, а приспа не пускає, ступаю – не пускає” [18, с. 32] та у макроконтексті (на тлі новели в цілому): наприклад, анафоричний повтор конструкції **виходжу надвір** [18, с. 32], повтор слова-образу **сльоза** у новелі «Стратився», ключового слова **пила** у новелі «Святий вечір». Отже, письменник моделює тексти на основі використання як лінійно, так і вертикально розташовуваних повторюваних одиниць у різних їх комбінаціях, переплетеннях, взаємодії.

Митець органічно поєднує у тексті кільцевий повтор: “Йду я з хати, геть цалком вже виходжу, та й поцілуваїв-сми поріг, та й іду” [18, с. 32], “Пропив-єм усе що до нитки. І полотно пропив” [18, с. 32], що своєрідно обрамлює висловлення, підкреслює основну думку, акцентує увагу на змісті, також градаційний повтор, що інтенсифікує оповідь: “Сиджу я та реву, так реву, якби з ні хто паси дер” [18, с. 32], “але він коні батогом та батогом” [18, с. 38], “Мури, мури, а між мурами – дороги, а дорогами – тисячі світил...” [18, с. 38], “Лиш по ногах, лиш по ногах” [18, с. 41].

Часом автор вдається до використання різних прийомів актуалізації повторюваних одиниць в мікротексті (анафоричності, градаційності та ін.). У результаті оповідь постає як емоційно-експресивний, драмати-

чний “згусток” відтворюваних думок та переживань героя:

“– ...Най пан Бог твоїм дітем годить, де си поступ’ють. Най Вам Бог усім дає ліпше, як мені...”

– На який гатунок я маю на чужі приспі сидіти? Іду. Лиш поступив-єм си, а вікна в плач. Заплакали, як маленькі діти. Ліс їм наповідає, а вони сльозу за сльозою просікають. Заплакала за мнов хата. Як дитина за мамов – так заплакала” [187, с. 33].

Як й інші засоби, повторювані одиниці апелюють до розгортання сюжету в динаміці, підкреслюють емоційність думки, естетизують оповідь в цілому.

4. Членування тексту на абзаци засвідчує смислову сегментацію змісту оповіді. Показово, що часто абзац складається з одного (простого чи складного) речення. На тлі контексту (мікроконтексту) спостерігаємо поєднання кількох таких абзаців:

“Пішов, бо стелилася перед його очима ясна і далека. Кожні ворота минав, усі білі вікна.

Любив свою дорогу, не сходив з неї ніколи.

У днину вона була безконечна, як промінь сонця, а вночі над нею всі звізди ночували.

Земля цвіла і квітами своїми сміялася до нього. Він їх рвав і затикав у свій буйний волос.

Кожна квітка кидала йому одну перлу під ноги” [18, с. 83].

Уся новела «Дорога» побудована з абзаців, до яких входить одне, зрідка – двоє речень [18, с. 83-85]. Помітною є своєрідна ритміка новели (як, до речі, і всіх інших творів митця) – чітко карбована, вичерпно-стисла і послідовно-виважена.

Отже, у такому невеликому за обсягом тексті, як новела, В. Стефанік потужно використав із образно-змістовою метою структурний засіб організації тексту – абзац.

5. Спостережено, що митець актуалізує в тексті речення з прямою мовою (новели «Стратився», «Палій» [18, с. 96], «Лист» [18, с. 82]). Як правило, це не поодинокі речення, а цілі абзаци з низкою конструкцій із прямою мовою. Відтак постає корпус одиниць з прямою мовою, об’єднаних ідейно-тематичним змістом, які передають емоційний стан персонажа, також слугують розгортанню оповіді.

6. Привертає увагу просодика тексту як засіб стильової та образно-змістової організації новелістичного жанру. Автор створює відповідну емоційну тональність, обираючи певний ритмічний малюнок оповіді. Ритм виникає на основі чергування синтаксичних структур. Наприклад, у новелі «Палій» послідовно, протягом усієї текстової канви, спостерігаємо актуалізацію речень з однорідними членами, здебільшого присудками. Поєднання у абзаци, ССЦ таких речень забезпечує рівномірність, злагодженість, плавність викладу, також сприяє послідовному динамічному розгортанню думки, її кінечної-лейтмотивної реалізації. Як-от:

“Федір потім ніколи не ходив до стайні і не говорив з наймитами. Спав у stodолі і не показувався на очі. По Великодні Марія віддалася за фірмана і переходила з ним на службу до другого пана. Федір вийшов з ними за браму і попрощався” [18, с. 95].

Або: “Федір виліз із ясел і ляг під брамою на в’язку соломи” [18, с. 95], “Стайня стогнала, позивала, зі сну говорила” [18, с. 95]. “На тлі всього тексту послідовно Федір стояв серед панського гумна і сумно дивився на рядом плугів ...” [18, с. 94], “Федір з гумна дивився на ті хатки і щось заперечив головою” [18, с. 94], “Коло ясел стояли воли двома довгими лавами і ліниво жували сіно. Коло кожних чотирьох сидів погонич і дозиравав, аби під себе не викидали. Між тими длавами сиділи на землі плугатарі і сівачі. Латали собі постолі, стягали мотузками сердачини і направляли істики” [18, с. 94-95], “Він роздер сорочку в пазусі, скинув її і шпурнув під воли” [18, с. 97], “Гриз кулаки, бив чолом до стіни, аби вогонь з очей випав. Запалився, чув, що з нього бухає полемінь, ймався руками за очі” [18, с. 98-99], “... а дець з-під землі добувалися скажені голоси і зараз пропадали. Хати оживали, дрожали, смажилися в огні” [18, с. 99].

Фактично, кожна новела відзначається наявністю симетричних конструкцій з дієсловами-присудками. Як правило, таких дієслів у реченні – дві одиниці, зрідка спостерігаємо наявність трьох дієслівних компонентів: “У кутику на лавці сидів мужик та плакав” [18, с. 37], “Тепер хлопці підбігли і почали валити бучками по ногах” [18, с. 41], “Вони не сміли приступити і бити тата” [18, с. 41], “І плювала кров’ю, і синіла, але тримала за руки” [18, с. 41], “Взяла мішок на плечі та й поволілася додому з дітьми, як пришиблена курка” [18, с. 42].

Здебільшого дієслівні компоненти розташовуються в кінці речення: “... а Лесь і Лесиха стояли закаменілі, покервавлені і не рушались з місця” [18, с. 41], “Хлопці стояли подалік і дивно дивилися на тата” [18, с. 42]. Часто цілий абзац виявляється побудованим за таким зразком:

“Вечором сидів Михайло на лаві та й держав на колінах Андрія. Вогонь палахкотів у печі і освітлював хату червоним світлом. Михайлиха сиділа перед печею та варила вечерю” [18, с. 46].

Домінування прямого порядку слів у тексті забезпечує чіткість викладу та точність розуміння змісту: “Такого ніхто не чув та й не буде чути” [18, с. 42], “Семениха аж заплакала, аж затремтіла” [18, с. 49].

Карбовано чітку, виражено точну ритміку новелістичного тексту створюють ідентичні за структурою (зовнішнім оформленням) порівняльні конструкції, що актуалізовані в кінці речення: “Старий схлипав, як мала дитина. Плач і колія відкидали сивою головою, як гарбузом. Сльози пили, як вода з нори” [18, с. 38].

Отже, синтаксична організація новелістики В. Стефаніка – проста і разом з тим унікальна, як і його ідіолект, манера мовотворення, художнє мислення в цілому. Стилістична і стильова система письменника є

органічною та мотивованою, співвіднесеною з творчою манерою прозаїка, його уподобаннями, нахилами, обраними стильовими домінантами, вимогами жанру. Концентрація уваги на змістові повідомлюваного стимулює обрання такої мовної форми викладу, завдяки якій вдається не відволікати увагу на орнаментальність, уникати нагромадження синтаксичних одиниць, за якими “губиться” “розтікається”, “завуальовується” думка. Художні висловлення Василя Стефаника – зразок точного, невимушеного і довершеного використання синтаксичних ресурсів мови з естетичною метою.

Переконуємося, що актуалізовані митцем синтаксичні засоби як форми втілення думки дозволяють максимально лаконічно передати місткість змісту, глибину драматизму та трагедійності повідомлюваного.

Ідіостиль В. Стефаника слугує переконливим доказом оригінальності жанру новели та засвідчує його вправність, витончений мовнообразний артистизм у цій царині літературної творчості.

Література

1. Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет / М. М. Бахтин. – М.: Худож. лит., 1975. – 540 с.
2. Беценко Т. П. Стилїстика сучасної української мови. Фонїка / Т. П. Беценко, І. Б. Голуб. – Суми: Мрія, 2015. – 324 с.
3. Бовсунівська Т. В. Основи теорії літературних жанрів: монографія / Т. В. Бовсунівська. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2008. – 519 с.
4. Голуб І. Б. Стилїстика русского языка / І. Б. Голуб. – М.: Айрис, 1997. – 442 с.
5. Голянич М. І. Внутрішня форма слова і художній текст: монографія / Марія Голянич. – Івано-Франківськ: Плай, 1997. – 178 с.
6. Лінгвістичний аналіз тексту: словник термінів / М. І. Голянич, Н. Я. Іванишин, Р. Л. Рїжко, Р. І. Стефурак; ред.: М. І. Голянич; Прикарп. нац. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ: Сїмик, 2012. – 391 с.
7. Єрмоленко С. Я. Мовно-естетичні знаки української культури / С. Я. Єрмоленко. – К.: Інститут української мови НАН України, 2009. – 352 с.
8. Єрмоленко С. Нариси з української словесності (стилїстика та культура) / Світлана Єрмоленко. – К.: Довїра, 1999. – 431 с.
9. Єрмоленко С. Я. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, О. Г. Тодор; [за ред. С. Я. Єрмоленко]. – К.: Либїдь, 2001. – 224 с.
10. Кононенко В. І. Грамматическая стилїстика русского языка / В. І. Кононенко. – К.: Рад. школа, 1981. – 240 с.
11. Літературознавча енциклопедія: у 2 томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К.: ВЦ “Академія”, 2007.
12. Мацько Л. І. Стилїстика української мови: підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; за ред. Л. І. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с.

13. Мацько Л. Українська мова в освітньому просторі: навч. посібник для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” / Любов Мацько. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. – 607 с.
14. Мацько Л. І. Лінгвістичний аналіз тексту. Практикум / Л. І. Мацько, Н. М. Цівун. – Тернопіль: Мальва-ОСО, 2015. – 120 с.
15. Нариси з поезики української літератури кінця – першої половини ХХ ст. / відп. ред. С. І. Хороб. – Івано-Франківськ: Плай; Святин: Прут Принт, 2000. – 232 с.
16. Николина Н. А. Филологический анализ текста / Н. А. Николина. – М.: Академия, 2007. – 272 с.
17. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
18. Стефаник В. Вибрані твори / Упорядк. текстів, передм. та прим. І. М. Андрусяка / Василь Стефаник. – Харків: Веста: Ранок, 2003. – 192 с.
19. Ткачук О. М. Наратологічний словник / О. М. Ткачук. – Тернопіль: Астон, 2002. – 173 с.
20. Хороб С. І. Категорії драматичного і трагічного / Василь Стефаник – художник слова: монографія / За заг. ред. В. В. Грещука, В. І. Кононенко, С. І. Хороба. – Івано-Франківськ, 1996. – С. 51-65
21. Хороб С. І. На літературних теренах: дослідження, статті, рецензії / С. І. Хороб. – Івано-Франківськ, 2006. – 410 с.
22. Хороб С. І. Функціональні і структурні особливості новелістики Василя Стефаника / С. І. Хороб // Василь Стефаник і укр. культура. – Івано-Франківськ, 1991. – Вип. 2. – С. 108-110

*Стаття надійшла до редакційної колегії 22.06.2016 р.
Рекомендовано до друку д.ф.н., професором Грещуком В.В.*

SYNTAX ORGANIZATION OF VASYL STEFANIK'S NOVELLAS: POETICS OF GRAMMATICAL STRUCTURES

T. D. Betsenko

*Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko;
Department of Ukrainian Language; 40002, Sumy, Romenska Str., 87*

The article is an attempt to describe the style and stylistic dominant artistic style novelist. Attention is focused on the analysis of the syntactic organization of the artist's words. A review of the key features specific to the syntax of short stories writer. It settled in general stylistic potential of syntactic structures in the author's works.

Key words: *idiostyle, idiolect, the syntax of the language of art, the stylistic means of syntax, poetics syntactic structures.*